

Sesida dals

5 da favrer 2019

Communitgà ils

6 da favrer 2019

Protocol nr.

71

A.

A chaschun da la votaziun a l'urna dals 20 da december 2015 han las votantas ed ils votants da la vischnanca da **Tujetsch** concludì ina revisiun parziala da la planisaziun locala. Ils suandants meds da planisaziun èn vegnids deliberads:

- revisiun parziala da la lescha da construcziun
- plan da zonas 1:2000 "Furmaziun finala da la piazza d'installaziun da l'AlpTransit a Sedrun"
- plan general d'avertura 1:2000 "Furmaziun finala da la piazza d'installaziun da l'AlpTransit a Sedrun"

Ultra da quests meds da planisaziun ha la vischnanca da Tujetsch inoltrà ils suandants documents:

- rapport da planisaziun e da cooperaziun (RPC) dals 20 da december 2015 tenor l'art. 47 da l'ordinaziun federala davart la planisaziun dal territori (OPT)
- rapports technics "Charta da privels 'aua' Rain anteriur e Drun" sco er "Spazi d'auas Rain anteriur", tuts dus dals 21 d'avrigl 2015 (aggiunta dal RPC)
- dumonda da runcar dals 24 da settember 2015 inclusiv extracts da la charta 1:25 000 "Runcada resp. emplantaziun cumpensatorica", plan da runcada 1:2000 "Situaziun" sco er dus plans 1:2000 "Furmaziun finala dals stabiliments al liber"
- cunvegna dals 22 da mars 2018 tranter l'AlpTransit Gottard SA e la vischnanca da Tujetsch concernent il transferiment da dretgs e d'obligaziuns or da las disposiziuns d'approvaziun dals plans tar ils projects detagliads "Furmaziun finala dals stabiliments al liber a Sedrun" (parts 1 e 2)

L'uffizi per il svilup dal territori (UST) ha fatg in rapport da l'examinaziun preliminar ch'è datà cun ils 7 da fanadur 2015. La publicaziun uffiziala dal conclus communal dals 20 da december 2015 tenor l'art. 48 da la lescha davart la planisaziun dal territori per il chantun Grischun (LPTGR) ha gì lieu ils 29 da schaner 2016. I n'èn vegnids inoltrads nagins recurs.

Cun la brev dals 28 da schaner 2016 ha la suprastanza communal da Tujetsch dumandà la regenza d'approvar il project da revisiun en il rom da l'art. 49 LPTGR.

B.

Approvaziun en etappas en il senn da l'art. 49 al. 4 LPTGR

Cun la brev dals 27 d'october 2017 ha la vischnanca da Tujetsch dumandà la regenza da suspender la procedura d'approvaziun per la zona maschadada (M3) sco er per la zona da mastergn (Mi). D'excluder da quai saja la procedura d'approvaziun per la zona maschadada sin la parcella nr. 1208, sin la quala è situà l'anterior center d'informaziun da l'AlpTransit Gottard SA. Sa basond sin l'art. 49 al. 4 LPTGR po vegnir acceptada la dumonda d'ina approvaziun en etappas.

C.

Cuntegn dal project da revisiun

Cun la disposiziun dals 24 d'october 1995 aveva il departament federal per ambient, traffic, energia e communicaziun (DATEC) approvà il project d'exposiziun da l'AlpTransit Gottard SA (ATG) "Plazzal intermediar Sedrun, stabiliments externs e foras". Tras il plan directiv chantunal "AlpTransit" e tras il plan da zonas è la realisaziun vegnida exequida sin plaun chantunal e communal. En il plan da zonas correspondent 1:2000 "Zarcuns – Camischolas – Sedrun – Bugnei" dals 22 d'october 1995 (conclus da la regenza nr. 1697 dals 9 da fanadur 1996) è il territori per il plazzal intermediar ch'è vegnì duvrà tras las lavurs da construcziun, vegnì attribui per gronda part ad in zona per la piazza d'installaziun.

En l'approvaziun dals plans dal DATEC per il project detaglià "Furmaziun finala dals stabiliments al liber, part 1, Las Rueras – Val Bugnei" dals 10 da zercladur 2014 (numnà qua sutvart "project detaglià 1") è vegnidas regladas en spezial la renaturalisaziun e la furmaziun finala dal territori. Ina part impurtanta dal project detaglià 1 è il plan accompagnant per la tgira da la cuntrada (PATC) che cuntegna ils detagls da las differentas mesiras per la renaturalisaziun e per la furmaziun finala. Il perimeter dal project detaglià 1 s'estenda – dal vest a l'ost – davent da la piazza sper l'indriz da distribuziun da l'Ovra electrica Rain anteriur (ORA) fin al Drun da Bugnei.

Il motiv per la revisiun dal plan d'utilisaziun da la vischnanca da Tujetsch qua en discussiun è quest project detaglià 1, che vegn realisà en la planisaziun locala communal. La part 2 (a l'ost da la Val Bugnei) vegn tractà pli tard en la planisaziun d'utilisaziun.

En la revisiun parziala da la planisaziun d'utilisaziun qua avant maun (part 1) vegnan abolidas cunzunt las zonas spezialas temporaras (per gronda part la zona provisori-ca per la piazza d'installaziun). Plinavant vegnan liquidadas las pendenzas da la revisiun da la planisaziun locala da l'onn 2014 (cf. conclus da la regenza nr. 1182 dals 16 da december 2014). En quella ha la vischnanca surpiglià emprims elements da la nova lingia da viafier tras las Alps (NVTa) (explotaziun da glera "Val da Claus", piazza da rimnada e da zavrada "Fallun", determinaziun da vias da rimnada existentas).

Concretamain cumpiglia la revisiun da la planisaziun locala qua avant maun ina revisiun da la lescha da construcziun (aboliziun da las zonas spezialas, realisaziun da la nova zona d'auas). En il plan da zonas vegnan las zonas spezialas attribuidas principalmain a la zona d'agricultura, al gaud, a la zona da gestiun da material, a la zona verda sco er a zonas da construcziun (zona da mastergn e zona maschadada). L'areal da l'Axpo vegn exclus da la zona da mastergn ed attribuì ad ina zona per stabiliments da distribuziun d'energia. Plinavant vegnan determinadas la zona d'auas sco er la zona da privel 1 per lung dal Rain anteriur e dal Drun. En il plan general d'avertura vegn l'anteriura via dal plazzal determinada sco via da rimnada planisada; plinavant vegnan determinadas ina nova loipa, sendas da viandar ed ina via d'access al Drun.

D.

Concordanza cun la planisaziun directiva

Tenor l'art. 26 al. 2 da la lescha federala davart la planisaziun dal territori (LPT) èsi tranter auter chaussa da l'autorità chantunala d'approvaziun da controllar ch'ils plans d'utilisaziun correspundian a la planisaziun directiva. Perquai stoi vegnir examinà, sche la revisiun da la planisaziun locala qua avant maun correspunda al plan directiv grischun 2000 (PDChant, approvà dal cussegl federal ils 19 da settember 2003) sco er al plan directiv regional actual da la Surselva. – I po vegnir ditg gia ussa ch'il project da revisiun correspunda al plan directiv.

E.

Revisiun parziala da la lescha da construcziun

Sco menziunà vegn sistida la procedura d'approvaziun per la midada da la zona d'abitar speziala (HS) a la zona maschadada (cun excepziun da la parcella nr. 1208). Perquai na po la prescripziun davart la zona d'abitar speziala (HS) betg anc vegnir abolida en la lescha da construcziun.

Dal rest na chaschuna la revisiun parziala da la lescha da construcziun, concludida ils 20 da december 2015, naginas ulteriuras remartgas. Ella po vegnir approvada.

F.

Plan da zonas 1:2000 "Furmaziun finala da la piazza d'installaziun da l'Alp-Transit a Sedrun"

1. Zona maschadada (M3)

La midada da la parcella nr. 1208 da la zona d'abitar speziala (HS) a la zona maschadada (M3) vegn approvada. Dal rest sto la procedura d'approvaziun per la zona maschadada (M3) vegnir sistida ad interim pervia da dumondas avertas concernent il

basegn. La procedura d'approvaziun vegn cuntinuada en la proxima fasa d'approvaziun.

2. Zona da mastergn

Conform a la dumonda da la vischnanca da Tujetsch vegn er la procedura d'approvaziun per la zona da mastergn (Mi) sistida ad interim pervia da dumondas avertas concernent il basegn. La procedura d'approvaziun vegn cuntinuada en la proxima fasa d'approvaziun.

3. Spazi d'auas

L'onn 2011 è entrada en vigur la legislaziun federala revedida davart la protecziun da las auas (il 1. da schaner 2011 la lescha federala davart la protecziun da las auas [LPAuas] ed il 1. da zercladur 2011 l'ordinaziun federala davart la protecziun da las auas [OPAuas]). Uschia ston ils chantuns determinar zonas d'auas per tut las auas currentas sco er per tut las auas stagnantas (art. 36a LPAuas). Questas zonas d'auas duain garantir la funcziun natirala da las auas, la protecziun cunter aua gronda sco er l'utilisaziun da las auas. Tenor las disposiziuns transitoricas da la midada da la OPAuas dals 4 da matg 2011 ston ils chantuns terminar questas lavurs fin ils 31 da december 2018. Fin ch'els n'han betg determinà il spazi d'auas, valan las prescripziuns da l'art. 41c al. 1 e 2 OPAuas.

Sa basond sin il rapport tecnic "Spazi d'auas Rain anteriur" dals 21 d'avrigl 2015 ed en convegno cun l'uffizi per la natira e l'ambient (UNA) ha la vischnanca determinà en il plan da zonas qua avant maun la zona d'auas per lung dal Rain anteriur davent da la sbuccada dal Strem fin a la sbuccada dal Drun. Questa determinaziun po vegnir approvada.

Plinavant ha la vischnanca determinà ina zona d'auas per lung dal Drun en il sector nord da la fracziun Sedrun (coordinata 701 882 / 171 105) fin a la sbuccada en il Rain anteriur. Per questa aua n'exista dentant nagin rapport tecnic d'in biro d'idrologia uschia ch'i n'è betg cler, sin basa da tge documents che questa zona d'auas è vegnida determinada. En il fratemp ha la vischnanca prendì per mauns las lavurs da determinaziun da las zonas d'auas per l'entir territori communal e tramess il project

correspondent da la planisaziun locala ils 31 d'october 2017 al UST per l'examinaziun preliminar. Sco basa per questas determinaziuns ha il biro d'inschigneria per construcziun da flums e construcziun idraulica Hunziker, Zarn & Partner elavurà ils 25 da settember 2017 in rapport accompagnant "Determinaziun dals spazis d'auas vischnanca da Tujetsch". En quest rapport è tranter auter vegnida tematisada er la zona d'auas per il Drun ed integrada en il project menziunà da l'examinaziun preliminar. Il rapport da l'examinaziun preliminar dal UST dals 10 da fanadur 2018 na chaschuna naginas reclamaziuns areguard questa determinaziun prevista per il Drun.

La zona d'auas qua en discussiun per il Drun divergescha en differents lieus da la zona d'auas correcta dal project menziunà da l'examinaziun preliminar per l'entir territori communal. Correspondentamain sto la zona d'auas qua en discussiun per lung dal Drun vegnir esclusa da l'approvaziun davent da la coordinata 701 882 / 171 105 fin a la sbuccada en il Rain anteriur (coordinata 702 459 / 170 271). Ella sto lura vegnir remplazzada da la vischnanca tras la zona d'auas tenor il project da l'examinaziun preliminar.

4. Runcada

Il plan da runcada agiuntà 1:2000 dat ina survista dals transferiments dal guaud ch'èn necessariis per realisar la furmaziun finala da l'areal.

La realisaziun dals differents projects pretenda ina runcada temporara da 6655 m² guaud ed ina runcada permanente dad 8665 m² guaud (totalmain 15 320 m² guaud). L'emplantaziun cumpensatorica da la runcada temporara vegn fatga al lieu, entant che l'emplantaziun cumpensatorica per la runcada definitiva vegn fatga sin la medema parcella. Ils 27 da zercladur 2016 ha il departament da construcziun, traffic e selvicultura (DCTS), sco post competent per la runcada, concedì la permissiun da runcar correspondent. Ella vegn communitgada en moda coordinada ensemen cun quest conclus d'approvaziun.

5. Deposit da laina sin la parcella nr. 1106

Tranter la vischnanca da Tujetsch e l'uffizi chantunal da construcziun bassa exista ina curvegna dals 5 da fanadur 2002 per utilisar ina part da la parcella nr. 1106 sco deposit da laina. La vischnanca vegn supplitgada d'attribuir quest deposit da laina

existent cun la proxima chaschun al gaud. Quai conform al plan "Furmaziun finala dals stabiliments al liber, part 1, Las Rueras – Val Bugnei, runcada / emplantaziun compensatorica, resumaziun da tut las dumondas da runcar tranter il project d'exposiziun 1994 ed il project d'exposiziun dal sector dal portal 2010" da l'AlpTransit Gottard SA dals 31 da matg 2014.

6. Zonas da privel

Sin basa da la charta da privels dal biro d'inschigneria Hunziker, Zarn & Partner dals 21 d'avrigl 2015 ha la cumissiun da privel I relaschè – cun il protocol dals 18 da zercladur 2015 – in plan provisoric da las zonas da privel per il territori. Las zonas da privel definitivas pon vegnir concluidas da la cumissiun da privel I pir suenter la realisaziun e la collaudaziun da las mesiras da protecziun previsas (rempar, furmaziun finala dal Rain anteriur). La vischnanca vegn rendida attenta ch'i vegn anc ad esser necessari da far pitschnas adattaziuns da l'areal da registraziun concernent las zonas da privel en la part ost e vest dal perimeter da planisaziun en il sector dal Rain anteriur.

G.

Plan general d'avertura 1:2000 "Furmaziun finala da la piazza d'installaziun da l'AlpTransit a Sedrun"

Il plan general d'avertura 1:2000 "Furmaziun finala da la piazza d'installaziun da l'AlpTransit a Sedrun" dals 20 da december 2015 na chaschuna naginas remartgas. El po vegnir approvà.

H.

Posiziun dad organisaziuns da l'ambient che han il dretg da far recurs

1. Situaziun da partenza

Tenor l'art. 104 al. 2 LPTGR na ston las organisaziuns da l'ambient, che han il dretg da far recurs, betg pli far in recurs da planisaziun formal tar la regenza en il rom da la

planisaziun d'utilisaziun, per ch'ellas na perdian betg lur pussaivladad da far recurs tar las dretgiras (dretgira administrativa, tribunal federal) cunter il conclus da la regenza concernent l'approvaziun da la planisaziun locala. I basta, sch'ellas s'annunzian – durant l'exposiziun da recurs ch'è reglada en l'art. 48 al. 4 LPTGR – tar il post spezialisà (UST) e sch'ellas inoltreschan alura ina posiziun entaifer in termin che vegn fixà dal post spezialisà. Sche las organisaziuns fan diever da questa pussaivladad, han ellas resalvà il dretg d'eventualmain far recurs cunter conclus d'approvaziun da planisaziuns localas tar la dretgira administrativa, uschenavant ch'ellas ston vegnir consideradas sco legitimadas da far recurs en vista al caracter da la planisaziun contestada. Correspudentamain vegnan las organisaziuns da l'ambient integradas en la glista da distribuziun da tals conclus da la regenza.

2. Posiziun da las organisaziuns

2.1 Posiziun da l'Aqua Viva, da la Pro natura Svizra, da la fundaziun svizra per la protecziun da la cuntrada FP, da l'associaziun svizra per la protecziun dals utschels ASPU, da l'associaziun traffic ed ambient ATA e dal WWF Svizra

Ils 2 da mars 2016 han las organisaziuns da l'ambient Aqua Viva, Pro natura Svizra, fundaziun svizra per la protecziun da la cuntrada FP, associaziun svizra per la protecziun dals utschels ASPU, associaziun traffic ed ambient ATA e WWF Svizra, tuttas represchentadas tras Martin Furter, biro per planisaziun dal territori e cussegliaziun da protecziun da l'ambient, inoltrà – entaifer il termin previs ed en moda formalmain correcta – ina posiziun davart la revisiun parziala da la planisaziun locala qua en discussiun. Confurm al senn pretendan las organisaziuns da l'ambient ch'il spazi tranter la zona valaivla per la protecziun da la natira PN1 ed il Rain anteriur (territori "Las Rueras") sco er ch'il sector da la riva dal Rain anteriur tranter la punt tar l'access al portal fin a la sbuccada dal Drun vegnian attribuids ad ina zona da protecziun da la natira. Plinavant stoppia il traject da la loipa en la zona da protecziun da la natira vegnir reunì cun la via d'access ed i stoppian vegnir definidas disposiziuns adequatas per la gestiun e per il mantegniment da la loipa.

Sco motivaziun explitgeschan las organisaziuns da l'ambient confurm al senn principalmain ch'ellas sajan sa participadas activamain a las proceduras dapi il cumenzament da la planisaziun dal plazzal intermediar a Sedrun. La posiziun actuala stoppia

vegnir chapida sco cumplettaziun da la posiziun da las secziuns chantunals da la Pro natura e dal WWF. Il PATC saja ina part lianta da la disposiziun d'approvaziun dals plans dals 31 d'avust 1995, ensemen cun las adattaziuns dal project da l'onn 2014. Ils novs spazis da viver dovrian in lung temp resp. ina madiraziun per sa sviluppar sco er ina tgira orientada a la natira. Da questas finamiras stoppia vegnir tegnì quint cun determinar ina zona da protecziun da la natira. Palids planivas sajan spazis da viver extremamain sensibels, uschia che la preparaziun e l'utilisaziun d'ina loipa na signifitgia mo durant periodas da blera naiv nagina periclitaziun acuta. I stoppia vegnir garantì che la gestiun ed il mantegniment da las loipas na chaschunian nagins donns vi da la palì.

2.2 Posiziun da la Pro natura e dal WWF

Ils 9 da mars 2016 han er las secziuns grischunas da la Pro natura e dal WWF inoltrà entaifer il termin previs ed en moda formalmain correcta ina posiziun cuminaivla tar questa revisiun parziala da la planisaziun locala. Confurm al senn pretendan ellas il suandant:

- a) determinaziun d'ina zona da protecziun da la natira en il territori "Las Rueras"
- b) determinaziun d'ina loipa ordaifer la zona da protecziun da la natira
- c) cumpensaziun per las midadas da zona e per las novas enzonaziuns
- d) fixaziun d'ina taxa da plivalur
- e) determinaziun da las zonas d'auas per l'entir territori communal

Sco motivaziun explitgeschan las organisaziuns da l'ambient confurm al senn principalmain che la determinaziun da la zona da l'ulteriur territori communal per lung dal Rain anteriur stettia en cuntradicziun cun las revalitaziuns planisadas tenor il PATC. Per la revalitaziun stoppia vegnir determinada ina zona da protecziun da la natira per l'entira surfatscha. La preparaziun da la loipa chaschunia ina chargia mecanica dal terren e da la palì planiva. Perquai na sa cumportia il traject da la loipa planisada betg cun las intenziuns dal PATC e cun il basegn da protecziun da spazis da viver sensibels. Per consequenza stoppia la loipa passar ordaifer la zona existenta da protecziun da la natira. Areguard il spazi d'auas manchian cunzunt ils trajects per lung dal Rain anteriur fin a la sbuccada dal Drun da Bugnei, ils quals sa chattian medemamain entaifer il perimeter dal project.

3. Consultaziun da la vischnanca da Tujetsch

Cun la consultaziun dals 8 da zercladur 2016 propona la vischnanca da Tujetsch da refusar las pretensiuns da las organisaziuns da l'ambient. Sco motivaziun explitgescha ella conform al senn principalmain che las surfatschas cuntegnidas en il plan da zonas sajan vegnidas surpigliadas exactamain or da las datas digitalas dal PATC per la furmaziun finala dals stabiliments al liber, part 1, Las Rueras – Val Bugnei ed attribuidas a la zona da l'ulteriur territori communal. Tenor l'art. 41 al. 1 LPTGR cumpiglian las zonas da l'ulteriur territori communal il terren nunproductiv, las auas sco er surfatschas restantas, per las qualas naginas autras zonas d'utilisaziun na vegnan en dumonda. D'attribuir l'aua previsa (Rain anteriur) a la zona da l'ulteriur territori communal saja pia absolutamain correct, ed i na dettia nagins motivs per ina correctura. Tras l'approvaziun dal project detaglià "Furmaziun finala" sajan las determinaziuns dal PATC liantas per las proprietarias ed ils proprietaris e stoppian vegnir realisadas en mintga cas. Il grad da precisaziun dal PATC saja cleramain pli aut e pli expressiv ch'en il plan da zonas. I na correspundess betg al stgalim, sch'ins vuless cuntanscher er en il plan da zonas il medem grad da precisaziun. Gia l'onn 2012 haja la vischnanca tschertgà – ensemen cun la ATG, cun l'administraziun chantunala e cun las organisaziuns da l'ambient – ina soluziun per pudair resguardar ina nova loipa nuninterrutta en il project detaglià "Furmaziun finala". Per quest intent sajan vegnidas examinadas differentas variantas. Il trassé da la loipa saja cuntegnì en il PATC resp. er sin il trajet tras il territori existent da protecziun da la natira e saja descrit cun in'utilisaziun recreativa. La loipa na dastgia betg restrenscher la qualitat dal territori da protecziun da la natira (nr. 5 tenor il PATC); las duas finamiras n'excludian dentant betg ina l'autra. Important saja che la loipa vegnia preparada pir, cur che la cuverta da naiv saja grossa avunda (almain 30 cm). I na dettia nagins motivs d'allontanar la loipa or dal territori da protecziun da la natira. – Il termin per determinar ils spazis d'auas duria fin la fin da l'onn 2018. La vischnanca adempleschia sia obligaziun en quest sector ed elavuria la determinaziun dals spazis d'auas en in project separà. En quel vegnian tut ils spazis d'auas necessaris determinads en moda cumplexsiva. Er la realisaziun en la planisaziun d'utilisaziun haja lura lieu en moda cumplexsiva. Quella na cumpiglia betg mo la determinaziun dals spazis d'auas dal Rain anteriur, mabain er da tut ils auas laterals. Il Drun da Bugnei na saja betg en il territori d'elavuraziun da l'etappa da revisiun da la ATG, part 1. La determinaziun dal spazi d'auas e da la zona da privel per il Drun da Bugnei saja dentant gia vegnida

examinada tras il biro spezialisà, e la realisaziun en la planisaziun d'utilisaziun haja lieu proximamain (fasa 2, "Tscheppa"). Questa proposta saja pia obsoleta. La determinaziun dal spazi d'auas dal Drun (davent da Valtgeva) vegnia actualmain elavurada tras in biro spezialisà. L'integraziun respectiva en la planisaziun d'utilisaziun haja lieu bainbaud. – Areguard la zona maschadada (M3) stoppia vegnir remartgà che la surfatscha correspudenta sa chattava gia en la zona da construcziun. – Areguard la taxa da plivalur stoppia vegnir considerà che la revisiun da la LPTGR, tras la quala la taxa da plivalur vegnia introducida da nov, n'era betg anc vigur il mument che questa revisiun da la planisaziun locala è vegnida concludida.

4. Giudicament tras la regenza

La pretensiun da las organisaziuns da l'ambient, numnadamain ch'il spazi tranter la zona valaivla per la protecziun da la natira PN1 ed il Rain anteriur (territori "Las Rue-ras") sco er ch'il sector da la riva dal Rain anteriur tranter la punt tar l'access al portal fin a la sbuccada dal Drun vegnian attribuids ad ina zona da protecziun da la natira, na po betg vegnir acceptada, uschenavant che las parts dal territori èn gia protegidas tras il guaud sco er tras la nova zona da protecziun da la natira. Bain rendan las organisaziuns da l'ambient attent cun raschun ch'ils biotops, ch'èn da crear da nov en quests secturs, dovran ina tgira da lunga durada, orientada a la natira. En vista a las funcziuns da protecziun dal guaud e da la zona d'auas na poi dentant betg vegnir crititgà, sche la vischnanca defenda il punct da vista ch'i na dovria betg er anc zonas da protecziun da la natira. Tras las zonas d'auas determinadas da nov da la vischnanca, en cumbinaziun cun il nov art. 33bis al. 1 da la lescha communal da construcziun, èsi senz'auter pussaivel da realisar las revalitaziuns menziunadas da las organisaziuns da l'ambient (p.ex. la creaziun da la zona umida "Rain anteriur" tenor il punct 8 PATC). Er tenor il giudicament spezialisà dal UNA garantisce la zona d'auas ina protecziun sufficiente per las surfatschas correspudentas. Il medem vala pir da dretg per las surfatschas che represchentan guaud e ch'èn correspudentamain vegnidas attribuidas en il plan da zonas al guaud. En vista a l'intent da la zona tenor l'art. 41 al. 1 LPTGR (tranter auter auas) n'è la zona da l'ulteriur territori communal, ch'è vegnida determinada da la vischnanca, er betg faussa.

Uschenavant che las parts dal territori – tematisadas da las organisaziuns da l'ambient – n'èn betg gia protegidas tras il guaud u tras la nova zona da protecziun da la natira, è la pretensiun da questas organisaziuns percurter giustifitgada. Quai vala cunzunt per ils puzs inscrits en il PATC, uschenavant ch'els n'èn betg cumpigliads da la zona d'auas u dal guaud. Correspudentamain vegn la vischnanca supplitgada d'examinar la cunfinaziun da la zona valaivla per la protecziun da la natira PN1 e da l'extender en direcziun sid, uschenavant ch'il territori n'è betg gia protegì tras il guaud e/u tras la nova zona da protecziun da la natira. En quest connex s'impona dal rest gist er in'examinaziun dal sistem da preschentaziun da zonas da protecziun da la natira ch'èn determinadas sin basa da l'utilisaziun fundamentala e sin basa da surposiziuns, perquai ch'il sistem da preschentaziun che vegn duvrà en il plan da zonas valaivel na correspunda betg pli al temp dad oz.

Areguard la determinaziun d'ina loipa tras la zona valaivla per la protecziun da la natira PN1 stoi vegnir rendì attent che quella è in element dal PATC (cf. puncts 3 e 5) e ch'igl è vegnì examinà ensemen cun l'AlpTransit SA, cun l'administraziun chantunala sco er cun in represchentant da las organisaziuns da l'ambient (Martin Furter), sch'ella sa cumporta cun ils interess da la protecziun da la natira u betg. Tenor la regenza èsi admissibel d'endrizzar ina loipa en ina zona da protecziun da la natira, uschia ch'i po vegnir desistì d'in spustament. Percunter stoi vegnir evità ch'ils biotops vegnian donnegiads. En il conclus d'approvaziun nr. 1697 dals 9 da fanadur 1996 concernent la revisiun totala da la planisaziun locala da Tujetsch èn correspudentamain vegnidas ordinadas las suandantas cundiziuns: las zonas da sport d'enviern na dastgan betg vegnir ennavadas, uschenavant ch'ellas surpostan zonas da protecziun da la natira; las surfatschas na dastgan betg vegnir tractadas cun meds auxiliars chemics; las pistas e las loipas dastgan vegnir preparadas mecanicamain pir a partir d'ina cuverta da naiv tschentada d'ina grossezza d'almain 30 cm; las pistas e las loipas ston vegnir serradas, uschespert che la cuverta da naiv ha largias (cf. dispositiv cifra 3 lit. b dal conclus da la regenza menziunà). En il rom da la procedura per la permissiun da construcziun d'edifizis e da stabiliments ordaifer la zona da construcziun (procedura EOZ) vegn il UST correspudentamain ad examinar ed a disponer cundiziuns correspudentas.

Areguard la determinaziun da zonas d'auas per l'entir territori communal ha la procedura d'examinaziun preliminar pudì vegnir terminada – sco menziunà – cun il rapport dal UST dals 10 da fanadur 2018. Il project da zonas d'auas vegn concludì proximamain tras ina votaziun a l'urna ed inoltrà a la regenza per l'approvaziun. La pretensiun correspundenta da las organisaziuns da l'ambient è pia ademplida.

Areguard las pretensiuns d'ina cumpensaziun da l'enzonaziun e d'ina cumpensaziun da la plivalur poi vegnir renvià a la posiziun da la vischnanca, che vegn sustegnida da la regenza. Las pretensiuns correspundentas da las organisaziuns da l'ambient ston perquai vegnir refusadas.

Sa basond sin l'art. 49 LPTGR

concluda la regenza:

1. La **revisiun parziala da la lescha da construcziun**, concludida ils 20 da december 2015, vegn approvada cun la suandanta resalva:
 - La procedura d'approvaziun per la stritgada da l'art. 24 da la lescha da construcziun vegn sistida.
2. Il **plan da zonas 1:2000 "Furmaziun finala da la piazza d'installaziun da l'AlpTransit a Sedrun"** dals 20 da december 2015 vegn approvà en il senn da las consideraziuns cun las suandantas resalvas, supplicas ed infurmaziuns:
 - a) En cunvegrientscha cun la vischnanca vegn la procedura d'approvaziun per la zona maschadada (M3) sistida pervia da dumondas avertas concernent il basegn e cuntinuada en la segunda fasa d'approvaziun. Exceptada da quai è la zona maschadada (M3) sin la parcella nr. 1208; quella vegn approvada gia cun il conclus qua avant maun.
 - b) En cunvegrientscha cun la vischnanca vegn la procedura d'approvaziun per la zona da mastergn (Mi) sistida pervia da dumondas avertas concernent il basegn e cuntinuada en la segunda fasa d'approvaziun.

- c) La zona d'auas per lung dal Drun davent da la coordinata 701 882 / 171 105 fin a la sbuccada en il Rain anteriur (coordinata 702 459 / 170 271) vegn esclusa da l'approvaziun en il senn da las consideraziuns e returnada a la vischnanca per la repassar a norma da la determinaziun tenor il project da l'examinaziun preliminar.
 - d) La vischnanca vegn supplitgada d'examinar cun la proxima chaschun la cunfinaziun da la zona valaivla per la protecziun da la natira PN1 en il territori "Las Rueras" e d'extender la zona en direcziun sid, uschenavant ch'il territori n'è betg gia protegì tras il guaud e/u tras la nova zona da protecziun da la natira.
 - e) La vischnanca vegn supplitgada d'attribuir il deposit da laina existent en il sector da la parcella nr. 1106 cun la proxima chaschun al guaud.
 - f) La vischnanca vegn rendida attenta ch'i vegn anc ad esser necessari da far pitschnas adattaziuns da l'areal da registraziun concernent las zonas da privel en la part ost e vest dal perimeter da planisaziun en il sector dal Rain anteriur.
3. **Il plan general d'avertura 1:2000 "Furmaziun finala da la piazza d'installaziun da l'AlpTransit a Sedrun"** dals 20 da december 2015 vegn approvà.
4. La permissiun da runcar dal departament da construcziun, traffic e selvicultura dals 27 da zercladur 2016 per runcar totalmain 15 320 m² guaud (temporarmain 6655 m² guaud e permanentamain 8665 m² guaud) vegn communitgada il medem mument sco quest conclus d'approvaziun.
5. La suprastanza communal da Tujetsch vegn incumbensada da publitgar uffizialmain il cuntegn essenzial dal dispositiv da quest conclus d'approvaziun. Questa publicaziun sto vegnir fatga en ils medems organs da publicaziun sco la publicaziun da la votaziun a l'urna dals 20 da december 2015. En il text da publicaziun stoi vegnir rendì attent ch'ins possia prender invista dal conclus d'approvaziun tar la vischnanca e ch'ins possia recurrer cunter las reservas ch'èn cuntegnidas en quel tar la dretgira administrativa dal chantun Grischun entaifer 30 dis a partir da

la data da publicaziun a norma da la lescha davart la giurisdicziun administrativa (LGA).

6. Per las adressatas ed ils adressats directs dal conclus qua avant maun cumenza il termin da 30 dis per far recurs tar la dretgira administrativa gia a partir dal mument che quest conclus vegn communitgà.
7. Sch'i dovra permissiuns d'ina moda u l'autra per realisar la planisaziun, resta resalvada la decisiun da permissiun da l'autorità cumpetenta u da l'uffizi cumpetent.
8. L'uffizi per il svilup dal territori vegn incumbensà da far las indicaziuns necessarias sin basa da quest conclus en ils extracts grafics inoltrads ed en la lescha da construcziun.
9. Il post d'administraziun da datas designà da la vischnanca actualisescha las datas dal plan d'utilisaziun tenor las directivas da l'uffizi per il svilup dal territori. En quest connex stoi vegnir resguardà che determinaziuns en la planisaziun d'utilisaziun pon vegnir resguardadas sco definitivamain en vigur pir, sch'i n'èn vegnids inoltrads nagins recurs da dretg administrativ cunter il conclus d'approvaziun respectiv entaifer 30 dis a partir da la data da publicaziun resp. sche eventuels recurs da dretg administrativ èn vegnids refusads.
10. Comunicaziun a:
 - A. Conclus da la regenza e permissiun da runcar:
 - suprastanza communal da Tujetsch, Via Alpsu 62, 7188 Sedrun
 - uffizi per la natira e l'ambient
 - uffizi da guaud e privels da la natira
 - uffizi per il svilup dal territori
 - B. Mo il conclus da la regenza:
 - Esther Casanova Raumplanung, Alexanderstrasse 38, 7000 Cuira
 - Grünenfelder und Partner SA, Denter Tumas 6, 7013 Domat/Ems
 - Pro natura Grischun, Ottostrasse 6, 7000 Cuira

- WWF Grischun, Oberalpstrasse 2, chascha postala 747, 7000 Cuir
- Martin Furter, biro per planisaziun dal territori e cussegliaziun da protecziun da l'ambient, Hauptstrasse 52, 4461 Böckten
- uffizi d'energia e da traffic
- uffizi da construcziun bassa
- uffizi d'agricultura e da geoinformaziun
- uffizi per la valitaziun d'immobiglias
- chanzlia chantunala
- departament d'economia publica e fatgs socials (en dus exemplars, ensemen cun las actas)

C. Mo la permissiun da runcar:

- uffizi federal d'ambient, partiziun "gnaud", chascha postala, 3003 Berna
- departament da construcziun, traffic e selvicultura, servetsch giuridic
- uffizi da gnaud e privels da la natira, Via Crappa Grossa 14, 7130 Glion

En num da la Regenza

Il president:

Il chancelier:

Dr. Jon Domenic Parolini

Daniel Spadin